

DAGFØR TEG

sosialur HALT SOSIALIN

*Tekna teg sum
haldara nú, so
fært tú Sosialin*

ÓKEYPIS
*restina av
hesum
ársfjórðing-
inum*

Tíðindablaðið
sosialurin

Box 76
110 Tórshavn

ÓKEYPIS
Sosialurin
rindar
postgjaldið

64

Undirritaði tekna seg sum haldara av
Tíðindablaðnum Sosialinum, og fái
blaðið 5 ferðir um vikuna.
Restina av hesum ársfjórðingi fái eg Sosialin
ókeypiss!

Navn:	
Bíat:	
Postnr., bygð, býur:	
Tel.:	
Undirskrift:	

- ☐ Haldarar í Føroyum: 240,-/ársfj.
- ☐ Haldarar í Danmark: 425,-/ársfj.
- ☐ Haldarar í Føroyum,
5 blæð í senn: 340,-/ársfj.
- ☐ Onnur lond: Ymskir prisir

sosial

Viðmerking:

Aftursvar til Jógvan Mørkøre

Jógvan Mørkøre á søgu- og samfelagsdeildini á Fróðskaparsetri Føroya hevði í seinastu viku eina grein við heitinum "Fair play, takk", sum vóru hansara viðmerkingar til tað, sum eg í samrøðu við fjølmiðlar havi ført fram um seinastu veljarakanningina.

Eg havi í teimum samrøðum, sum hava verið við meg um hesa góðu kanning, m.a. sagt,

- at eg ikki helt kanningina vera eftirfarandi

- at man hevur framleitt seg til eitt ávíst úrslit

- at nógur veljarar verður stýrdur inn í ein bás, har teir ikki hoyra heima

- at spurningarnir ikki dekkjaðu spektrið av sjónarmiðum

- at kanningin haltaði fakliga

- at kanningin var manipulerandi

Eg kann geva Jógvan Mørkøre rætt í tí, at júst hetta seinasta er at ganga hansara fakligu eru ov nær, men tað var ein viðmerking, sum kom í forleingilsi av atfinningunum. So at siga, at hon var manipulerandi, tað vil eg viðganga, at tað var kanska at taka ov grovan til, men sanniliga haltaði kanningin fakliga nóg.

Í mínum aftursvari havi eg nakrar fakligar og nakrar politiskar viðmerkingar. Eg skal tó gera vart við, at mitt fakliga innlit avmarkar seg til leiklutin hjá einum leikmanni.

Um vit nú fyrst taka tann fakliga partin, so er mitt aftursvar hetta:

Vit hava síðan 1984 havt veljarakanningar, sum hava viðgjørt spurningin um okkara ríkisráttarlugu stöðu. Spurningarnir og terminologin hava stórt sæð verið eins øll árin. Tað hevur so ført við sær, at tann spundi er fortroligur við tað, sum hann verður spurður um. Ein onnur avleiðing er, at tað hevur borið til at gjørt samanlíkingar millum ymsu kanningarnar, tí sub-

stansurin í kanningunum hevur verið tann sami. Og fyri tað trýja, so haldi eg, at í teimum spurningum, sum settir vóru tá, bar til hjá øllum teimum spurdu at finna ein svarmøguleika, sum lá teirra uppfatan nær. Tey vóru ikki noydd ella stýrd til annað svar.

Nú tá tit velja at broyta innihaldið av kanningini um ríkisráttarlugu viðurskiptu okkara, so vat tað minsta man kundi kravt, at tit í einari presentasjón søgdu frá, hví mannagongdin og innihaldið var broytt.

Men tað, sum er fyri meg rættliga prinsipielt er, at man spyr fólk uttan at hava givið fólk svar upp á, hvat fullveldi merkir fyri gongdina í samfelagnum. Ikki eitt orð um, hvønn møguligan pris eitt fullveldi fær.

Hetta kunnu tit av góðum grundum ikki svarað teimum, tí tit vita tað eins lítið og vit onnur. Men at fullveldið fær fylgjur, tað vita vit. Men í spurninginum hjá tykkum er spurningurin meira ella minni romanti-saður. Er tað so yvirhøvur fakliga rætt at seta ein slíkan spurning? Er tað ikki ov töluga at koma við slíkum spurningum í einari kanning?

Tá tú sigur, at tað ikki ber til at spyrja fólk, hvussu tey vilja atkvøða við eina fólka-atkvøðu um ein sáttmála, tí tey ikki kenna innihaldið av sáttmálanum, so er tað skilgagott. Men tey kenna heldur ikki innihaldið av fullveldinum. Har haltar tín argumentasjón.

Fert tú út á vegin og spyr fólk, um tey ynskja skattalætta, so svara øll sjálvandi ja. Men spyrst tú tey, tá tú fyrst hevur greitt teimum frá, at skattalættin eisini merkir ein niðurskurð av almennum tænastum, so vilja neyvan eins nóg svara ja. Tvørturímóti.

Annars er ein grundregla innan hagfrøði, at um eitt úrslit víkir alt ov nóg frá tí, ein hevði væntað, so má

tann fakligi leiðslubólkurin kannað eftir, um nakað skeivt er farið fram. Tey 20% til 24%, sum tóku undir við loysingini, er nú vorðin 54%, sum ganga inn fyri fullveldi. Er metodikkurin skeivur, ella er spurningurin, sum settur er, skeivur? Ella eru fortreytirnar fyri røttum svarum til staðar.

Tí hevði tað uttan iva eisini verið rætt við einari fakligari viðmerking frá tykkum, tá ið úrslitið varð framlagt. Eingin ivi um, at tit áttu at kunna funnið faklig fyrivarni. Men tey hoyrdu vit einki til, hví?

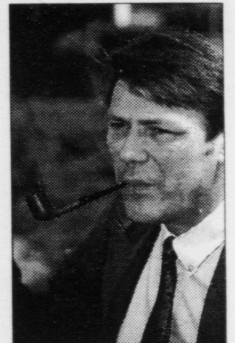
Taka vit síðan tann politiska partin, so eru viðmerkingar mínar hesar:

Tú sigur í greinini, at politiska seldingin er farin fram, og tí er bert relevant at spyrja um tað, sum er ætlan landsstýrisins.

Hetta má sigast, at vera ein rættliga grunn og ódemokratisk niðurstøða. Tað liggja í løtuni í tinginum tvey uppskot. Fullveldisuppskotið hjá landsstýrinum við móguliga 18 atkvøðum aftanfyri seg, og uppskotið hjá Javnaðarflokkinum við móguliga 14 atkvøðum aftanfyri seg. Hvør er tað, sum skal solda onnur uppskot frá. Er tað samfelagsdeildin ella er tað Føroya Løgting?

Í løtuni fara tingingar fram millum landsstýrið og andstøðuna um móguleikarnar fyri einari semju, og í løtuni fer fram í uttanlandsnevndini eisini ein viðgerð, sum í fyrsta lagi roynir at finna fram til eina semju.

Men semjan krevur, at partarnir flyta seg. Men við veljarakanningini brýtur tú inn í eina parlamentariska og demokratiska prosess, tí tú soldar frá, aðrenn politikararnir eru komnir til somu niðurstøðu. Og veljarakanning ger, at samgongan styrkt av úrslitinum er munandi minni kompromissøkjandi, enn hon annars vildi verið. Hví skulu teir slaka fyri andstøðuni, tá

Jóannes Eidesgaard svara aftur Jógvan Mørkøre, samfelagsfrøðingi.

teir hava 54% við sær? Kanningin hevur givið landsstýrinum ein falskan tryggleika. Og hetta kann føra til tað, sum m.a. Høgni Hoydal hevur ávarað ímóti, nevniliga at vit fáa aftur tveir blokkar í hesum máli.

Tí átti spurningurin tit settu fólk at verið munandi meira opin, enn hann var. Tit skuldu sjálvandi givið fólk móguleikan at fingið ein svarmøguleika, sum lá teirra svarið nóg nærri. Ein svarmøguleika, sum er í tráð við politiska viðgerðarstigi. Tí eitt er vist, at í millum tey 54%, sum siga seg taka undir við fullveldinum, har eru nakrir sambandsveljarar og nógvir javnaðarveljarar. Og í okkara flokki, har vilja fólk hava størri sjálfstýri innan fyri ríkisfelagsskapin. Tey nógvu av teimum svara tí ja, tí tey halda, at tað liggur nærmast, meðan sjálvandi onnur so hava sagt nei. Veit ikki- svarið er ikki tað, sum fellur fólk fyrst fyri at svara.

Annars vil eg fegin taka av tilboðnum um at luttaka í einum opnum kjaki um veljarakanningar, soleiðis sum tú mælir til. Tað vil eg segin venda aftur til.

Jóannes Eidesgaard

Lesarabrøv

Fasta sambandið um Vestmannasund eigur at byrja nú

Nú eru tiggju ár liðin síðan hesi stóru og góðu oyggj tykist alt at taka sera langa tíð - alt ov langa tíð - tá **botast skal um viðurskiptini her á oynni, eins og øðrum útjádaraøkjum.**

Arbeidsloysi er enn her á landi. Fólk, ið hava exper-tise kunnu fara til verka.

Hetta mál hevur nú tikið so langa tíð, at vágafólk eins og hvør einstakur flogferðandi nú av sonnum er gísli í hesum vanlukkuliga spæli, har ov lítið hendir - orsaka av at myndugleikar okkara ikki taka tað heilt einføldu avgerð: **at byrja arbeiddið nú!**

Ung kunnu búa í Vágum og ganga í skúla á meginøkinum. Fólk báðumegin sundið kunnu arbeidda og virka uttan at sundið avmarkar hesum, eins og idag.

Fyri okkum, ið búgva á

hesi stóru og góðu oyggj tykist alt at taka sera langa tíð - alt ov langa tíð - tá **botast skal um viðurskiptini her á oynni, eins og øðrum útjádaraøkjum.**

Arbeidsloysi er enn her á landi. Fólk, ið hava exper-tise kunnu fara til verka.

Hetta mál hevur nú tikið so langa tíð, at vágafólk eins og hvør einstakur flogferðandi nú av sonnum er gísli í hesum vanlukkuliga spæli, har ov lítið hendir - orsaka av at myndugleikar okkara ikki taka tað heilt einføldu avgerð: **at byrja arbeiddið nú!**

Ung kunnu búa í Vágum og ganga í skúla á meginøkinum. Fólk báðumegin sundið kunnu arbeidda og virka uttan at sundið avmarkar hesum, eins og idag.

Fyri okkum, ið búgva á

hesi stóru og góðu oyggj tykist alt at taka sera langa tíð - alt ov langa tíð - tá **botast skal um viðurskiptini her á oynni, eins og øðrum útjádaraøkjum.**

Arbeidsloysi er enn her á landi. Fólk, ið hava exper-tise kunnu fara til verka.

Hetta mál hevur nú tikið so langa tíð, at vágafólk eins og hvør einstakur flogferðandi nú av sonnum er gísli í hesum vanlukkuliga spæli, har ov lítið hendir - orsaka av at myndugleikar okkara ikki taka tað heilt einføldu avgerð: **at byrja arbeiddið nú!**

Ung kunnu búa í Vágum og ganga í skúla á meginøkinum. Fólk báðumegin sundið kunnu arbeidda og virka uttan at sundið avmarkar hesum, eins og idag.

Fyri okkum, ið búgva á

Fyri okkum, ið búgva á

gerast kann fyri at fáa hendan samferðslutrupulleika loystan skjótast gjørligt.

Um arbeitt varð við mál-inum nú, kundi arbeiddið farið í gongd fyrst í komandi ári. Um try hold arbeiddu, varð fasta sambandið um Vestmannasund liðugt eftir stuttari tíð - til gagn fyri øll.

Vit krevja, at hetta arbeiddi fer í gongd nú!

Vinarliga
Marjus Dam,
løgtingslimur
Sambandsflokksins

Føroya Løgting samtykti